

สารบ่งชี้ค่ามะเร็งรังไข่ CA 125

เราสามารถตรวจเลือดเพื่อหามะเร็งรังไข่ได้จริงหรือ ?

คำถามนี้อาจเป็นข้อสงสัยของสาวๆหลายคน วันนี้เราจะมาหาคำตอบกัน

ปัจจุบันมะเร็งหลายชนิดสามารถเจาะค่ามะเร็งเฉพาะเพื่อค้นหาและคัดกรองมะเร็งในบางโรคได้ ค่ามะเร็งรังไข่เป็นหนึ่งในสารบ่งชี้มะเร็งที่ได้รับความนิยมในการตรวจเนื่องจากตรวจได้ง่ายเพียงแค่เจาะเลือดและราคาค่าตรวจไม่สูงนัก

สารบ่งชี้มะเร็งรังไข่ CA125 มีชื่อเต็มว่า Cancer Antigen 125 หรือ Carbohydrate Antigen 125 เป็นโปรตีนชนิด glycoprotein มีต้นกำเนิดมาจากเซลล์ตัวอ่อนชนิด Embryonic coelomic epithelium สารชนิดนี้ถูกค้นพบในราวปีพ.ศ.2524 พบโปรตีนนี้ที่บริเวณผิวของมะเร็งรังไข่ จึงเชื่อว่าหากโปรตีนนี้หลุดลอกไปจะตรวจพบในเลือดของผู้ป่วยมะเร็งรังไข่ได้ ทว่าข้อควรระวังในการตรวจสารบ่งชี้มะเร็งCA125 คือ ค่ามะเร็งนี้สามารถขึ้นสูงได้ในคนปกติ รวมถึงโรคหรือความผิดปกติที่ไม่ใช่มะเร็งด้วย อาทิเช่น การอักเสบของเยื่อบุช่องท้อง, ภาวะท้องมาน, การตั้งครรภ์, ภาวะเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่ หรือภาวะวัยทอง นอกจากนี้ค่ามะเร็งCA125 ยังพบได้ในมะเร็งชนิดอื่นๆด้วย เช่น มะเร็งลำไส้ มะเร็งเต้านม มะเร็งปอด แต่ทว่าแม้ในผู้ป่วยมะเร็งรังไข่เองก็พบว่าค่ามะเร็งปกติได้ในมะเร็งรังไข่ระยะต้น 50% อีกทั้งมะเร็งรังไข่ที่มีความแตกต่างชนิดเซลล์กันก็มีค่ามะเร็งCA125ที่สูงมากน้อยแตกต่างกันด้วย

ในเวชปฏิบัติแพทย์มักจะใช้ค่ามะเร็ง CA125 เพื่อประกอบการวินิจฉัยในกรณีที่ตรวจพบก้อนหรือถุงน้ำรังไข่และใช้ติดตามการรักษา โดยค่าปกติไม่ควรมากกว่า 35 U/mL เนื่องจากมีรายงานว่า มีเพียง 1% ของคนทั่วไปที่มีค่ามะเร็งนี้เกิน 35 U/mL วิธีตรวจนี้มีความไว(sensitivity) ในการตรวจราว 80% และสามารถขึ้นสูงในภาวะอื่นๆได้ ปัจจุบันการคัดกรองมะเร็งรังไข่ในรายที่ตรวจพบก้อนหรือถุงน้ำรังไข่ นิยมตรวจ CA125 ร่วมกับ HE4 (human epididymis protein 4) เนื่องจากพบว่าค่า HE4 มีความจำเพาะต่อมะเร็งรังไข่มากถึง 93% โดยการนำมาคำนวณเป็นคะแนน ROMA Score วิธีนี้จะช่วยเพิ่มความแม่นยำในการวินิจฉัยมากขึ้น

โดยสรุปการตรวจค่ามะเร็ง CA125 อย่างเดียว เพื่อคัดกรองมะเร็งรังไข่ในคนทั่วไป ยังไม่มีความแม่นยำมากนัก ทั้งนี้การวินิจฉัยจึงต้องอาศัยอาการร่วมกับผลการตรวจอื่นๆประกอบกัน แต่มีประโยชน์ในกลุ่มที่มีพันธุกรรมในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับมะเร็งรังไข่ การตรวจด้วยวิธีอัลตราซาวด์ช่องท้องร่วมกับค่ามะเร็ง CA125 นอกจากนี้ค่ามะเร็ง CA125 ยังใช้ในการติดตามการรักษามะเร็งรังไข่และเฝ้าระวังการกลับเป็นซ้ำได้เป็นอย่างดี